

આર્મ્ડ ફોર્સિસ ફ્લેગ ડે (સશસ્ત્ર દળોનો ધ્વજ દિવસ)

દેશ માટે યોગદાન આપવા માટે સામાન્ય નાગરિક માટે દિવસ!

ભારત માતા કી જય! જય હિન્દ! અને અમુક વખત વર્ણન કરી શકાય નહીં તેવી દેશ પ્રત્યેની લાગણીઓ આપણા સશસ્ત્ર દળોના જવાનો પોતાના જીવનનું બલિદાન આપીને દર્શાવી ચૂક્યા છે. ખરા અર્થમાં જોઈએ તો તેઓ એ માતૃભૂમિનું ઋણ ચૂકવી

દીધું છે. અત્યાર સુધી હજારો સૈનિકો એ દેશની સુરક્ષા અને ગૌરવ માટે પોતાનું જીવન આપીને અતુલ્ય યોગદાન આપ્યું છે. માત્ર સૈનિકો જ નહીં, તેમના પરિવારનું પણ એટલું જ મોટું યોગદાન હોય છે. આખરે, જીવનથી વધારે શું કિંમતી હોય શકે?

શું આપણી કોઈ ફરજ નથી બનતી? દેશ માટે, દેશના સૈનિકો માટે, તેમના પરિવારો માટે અને તેમની સાર-સંભાળ માટે યોગદાન આપવાની ...

જો આપનો જવાબ છે 'હા' અને કોઈ પણ કારણોસર આપ સૈન્યમાં નથી જોડાઈ શકતા તો આજે એ દિવસ છે જ્યારે આપણે યોગદાન આપી શકીએ છીએ. આર્મ્ડ ફોર્સિસ ફ્લેગ ડે એટલે કે સશસ્ત્ર દળોનો ધ્વજ દિવસ! દર વર્ષે, ૭ ડિસેમ્બરે આ દિવસ મનાવવામાં આવે છે. આ દિવસે, જે દેશની સેવામાં પોતાનું જીવન કુરબાન કરી ચૂક્યા છે, તેમના માટે, તેમના પરિવારો માટે અને તેની સાથે-સાથે જે સૈનિકો સેવાનિવૃત્ત થઈ ગયા છો તેમના અને તેમના પરિવાર માટે, એક ફંડ એટલે કે ભંડોળ ઉભુ કરવામાં આવે છે. આ ભંડોળમાં કોઈપણ નાગરિક પોતાની ઈચ્છા શક્તિ મુજબ આર્થિક યોગદાન આપી શકે છે. ભંડોળમાં જમા થયેલી રકમ ને સશસ્ત્ર દળોના કર્મીઓના અને તેમના પરિવારોના ઉદ્ધાર માટે વાપરવામાં આવે છે. આ દિવસે, આ ભંડોળમાં પોતાનું યોગદાન આપનાર વ્યક્તિનું સન્માન જે તે સંસ્થા દ્વારા એક નાનો ધ્વજ આપીને કરવામાં આવે છે. આપણા સૌની ફરજ બને છે કે બને તેટલું આર્થિક યોગદાન આપણે આ ભંડોળમાં આપીએ કે જેથી કરીને દેશના માટે પોતાનું જીવન સમર્પિત કરનાર વ્યક્તિઓ અને તેમના પરિવારો માટે આપણે કંઈક કરી શકીએ. ધ્યાન રાખવાની બાબત એ છે કે આપણું આર્થિક યોગદાન સૈનિકો એ આપણા માટે કરેલા બલિદાનની સામે બહુ જ સામાન્ય છે. તેથી જેટલું બને એટલું યોગદાન કરવું અને આપણી ફરજ પૂરી કરવી!

આ ફંડ વિશે વાત કરીએ તો ફંડની રચના ૧૯૪૮માં થઈ હતી જેથી કરીને સશસ્ત્ર દળો અને તેમના પરિવારોની સાર-સંભાળ માટે યોગ્ય આર્થિક સહાય મળી રહે. આ ફંડનું પ્રબંધન કેન્દ્રીય સૈનિક બોર્ડ દ્વારા કરવામાં આવે છે. આ ફંડનો ઉપયોગ દર વર્ષે સેવા નિવૃત્ત થતા લગભગ ૬૦૦૦૦ સૈનિકો અને તદુપરાંત માજી સૈનિકો અને તેમના પરિવારોની સાર-સંભાળ માટે કરવામાં આવે છે. આ દિવસે સવારે ૧૧:૦૦ વાગ્યે બે મિનિટનું મૌન રાખી શહીદ થયેલા સૈનિકોને શ્રદ્ધાંજલિ અર્પિત કરવામાં આવે છે.

આમ જોવા જઈએ તો દેશની સેવા કરવાનો આ મૂલ્ય જ સરળ રસ્તો છે. આપણે કદાચ જનરલ કરિયાપ્પા કે ફીલ્ડ માર્શલ માણેકશાં ના બની શકીએ પણ દેશની સીમાઓને સાચવતા અને દેશ માટે યુદ્ધ લડનાર જવાનો અને તેમના પરિવારોને આપણો ટેકો જરૂર આપી શકીએ છીએ. ગાંધીનગર અને અમદાવાદ સ્થિત ડિફેન્સ યુનિકોર્સ સંસ્થા જોડે જોડાયેલા રિટાયડ કર્નલ ભાટીયા કહે છે કે "એક સૈનિક પોતાના જીવનમાં કેટલું મોટું બલિદાન આપે છે તે શબ્દોમાં વર્ણવું બહુ જ અઘરું છે. તે બલિદાન માત્ર શારીરિક નહીં પણ આર્થિક અને પારિવારિક પણ હોય છે! જ્યારે સામાન્ય માણસ પોતાના ઘરે કે ઓફિસે આરામથી કામ કરતો હોય છે તો તેની પાછળ અનેકો સૈનિકોનો બલિદાન હોય છે". તેમણે ઉમેર્યું હતું કે "ધ્વજ દિવસના નિમિત્તે હું બધા જ નાગરિકોને અપીલ કરીશ કે બને તેટલું આર્થિક યોગદાન સશસ્ત્ર દળો માટે કરો. દેશને તમારી જરૂર છે".

તો આવો આપણે સૌ આ ધ્વજ દિવસે બને તેટલી આર્થિક સહાય, દેશની સુરક્ષા માટે પોતાનું જીવન સમર્પિત કરનાર સૈનિકો અને તેમના પરિવારોને કરીએ. આર્થિક સહાય કરવા માટેની વિગતો નીચે આપેલ છે:

Name of Fund : Armed Forces Flag Day Fund
Office Address: Kendriya Sainik Board, Ministry of Defence, West Block-IV, Wing-VII, RK Puram, New Delhi-110066
Telephone: 011-26192361
E-mail: jdcactksb@gmail.com & jdaccounts-ksb@desv.gov.in
Account Details of State Bank of India
A/c No: 34420400623
IFSC Code: SBIN0001076
Branch: RK Puram

આ ફંડમાં કરેલું યોગદાન ઈનકમ ટેક્સ એક્ટની કલમ 80 G (5) (vi) ના હેઠળ કરમુક્ત છે.

જય હિન્દ!

સ્વદેશી ભડાકીયું બનાવી આત્મનિર્ભર ભારતનું અનોખું ઉદાહરણ પૂરું પાડ્યું.

ગાંધીનગર, તા. ૬ મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા સંકુલ - સાદરામાં બાગાયતી બાકોમાં આંબા, સેતૂર, જામકળ, સીતાફળીના છોડના વાવેતરમાં વાંદરાઓનાં ટોળા ઊછરતા

છોડનાં પાન અને ડૂંબને કાળી નુકશાન ના કરે તે માટે સ્વદેશી ભડાકીયા દ્વારા બાગાયતી પાકોનું રક્ષણ કરવામાં આવી રહ્યું છે. સંકુલમાં પડેલા ભંગારમાંથી વેસ્ટમાંથી બેસ્ટની કામગીરી

પોતાની આત્મસૂઝથી કરનાર સંકુલના સિનિયર સેવક ગોરધનભાઈ રાવળે સ્વદેશી ભડાકીયું બનાવી આત્મનિર્ભર ભારતનું અનોખું ઉદાહરણ પૂરું પાડ્યું હતું.

ગાંધીનગરનો ગૌતમ ગઢવી 'કોરોના વોરિયર્સ' વિષય પર કાવ્ય સ્પર્ધામાં ઝળક્યો

ગાંધીનગર, તા. ૬ ગુજરાત સરકાર દ્વારા ગત મેં મહિનામાં ૬૦માં ગુજરાત સ્થાપના દિન નિમિત્તે ગુજરાતના 'કોરોના વોરિયર્સ' વિષય પર નિબંધ, કાવ્ય, તેમજ ચિત્ર સ્પર્ધાનું અયોજન કર્યું હતું. જેમાં ધોરણ ૭ થી ૮ ના વિદ્યાર્થીઓ તથા ધોરણ ૯ થી ઉપરના વિદ્યાર્થીઓ ભાગ લઈ પોતાની કૃતિ ઓનાવડાઈ ન મોકલવા જણાવેલ. જેમાં માર્ટન કાર્મલ હાઈસ્કૂલ સેક્ટર-૨૧ ગાંધીનગર ખાતે ધોરણ-૫ માં અભ્યાસ કરતા ગૌતમ હરેશભાઈ ગઢવીએ ધોરણ-૭ થી ૮ ની કેટેગરીમાં ભાગ લઈ જિલ્લા કક્ષાએ કાવ્યમાં પ્રથમ નંબર પ્રાપ્ત કરેલ છે. અને રૂ. ૧૫૦૦૦/- નું ઈનામ સરકાર (GCERT) તરફથી મળેલું.

જન્મદિને વધામણી

પ્રકાશ લાલા
વરિષ્ઠ નાટ્યકાર અને સિનિયર વાઈસ પ્રેસિડેન્ટ ગાંધીનગર કલ્ચરલ ફોરમ
મો : ૯૪૨૬૦૮૪૬૩૨

વસંતબેન સુરેશ ભટ્ટ
મો. ૨૩૨૨૬૨૫૧

અંજનાબેન
ગિપીનભાઈ રાવલ

મેન. ટ્રસ્ટી, શાંતિનિકેતન પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળા
મો. ૯૧૫૭૩ ૯૪૨૬૭

કૃપાબા
પંકજસિંહ ઢિહોલા

સંકેત ગોર
મો. ૯૮૨૪૬ ૪૫૬૭૧

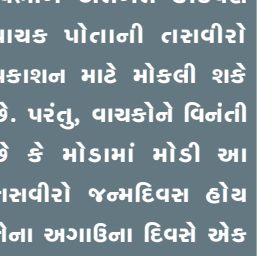
વિદિબા ધવલસિંહ
રાજપૂત

કવિયા શિરાગકુમાર
જોષી

જન્મદિને વધામણી વિભાગ અંતર્ગત કોઈપણ વાચક પોતાની તસવીરો પ્રકાશન માટે મોકલી શકે છે. પરંતુ, વાચકોને વિનંતી છે કે મોડામાં મોડી આ તસવીરો જન્મદિવસ હોય તેના અગાઉના દિવસે એક વાગ્યા સુધીમાં અખબારને મળી જાય. વાચકો ઈચ્છે તો આ વિભાગમાં પ્રકાશન હેતુ પોતાની તસવીરો અગાઉથી પણ મોકલાવી શકે છે.

- સંપાદક

માસ્ક પહેરો... કોરોનાથી બચો...

એસ.એસ.વી કેમ્પસમાં સ્કુલના વિદ્યાર્થીઓએ ફૂડીંગ વિદ્યાલય દ્વારા એક્ટીવીટીમાં હેલ્થી અને ટેસ્ટી ફૂડ બનાવ્યા હતા. એસ.એસ.વી કેમ્પસમાં સ્કુલના વિદ્યાર્થીઓએ ફૂડીંગ વિદ્યાલય દ્વારા એક્ટીવીટી માં ભાગ લીધો. તેમાં વિદ્યાર્થીઓએ લસસી, ભેળ, સેન્ડવીચ, લીબુ શરબત, સાલડ અને ફ્રુટ જ્યુશ વગેરે હેલ્થી અને ટેસ્ટી ફૂડ બનાવ્યા.

મારું નગર નામે ગાંધીનગર

નિવૃત્તિ પછી સરકારી અધિકારીઓને તાલીમ આપવા જવાનું થાય છે ત્યારે અને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાના ઉમેદવારોને સંબોધવાનું થાય છે ત્યારે હું ભારપૂર્વક કહેતો હોઉં છું કે સ્થળાંતર એ પ્રગતિ છે. માણસ ગામ છોડે નહીં તો બહુ આગળ વધે નહિ. મારી વાત કરું તો વતન શુકલતીર્થમાં તો શબ્દોમાં માંડ સાંભળે વર્ષ સુધી રહેવાનું બન્યું. મેટ્રિકની માટલી ફોડવાની સાથે

હતો, એમાં ક્યાંકથી તકડાવીને પોતાના નામે પ્રગટ કરાવ્યું હોય એવી એ ઉમર હતી. મારો મુખ્ય વિષય અંગ્રેજી અને ગૌણ વિષય હિન્દી હતો. ડૉ. ગોવર્ધન શર્મા હિન્દીના વરિષ્ઠ પ્રાધ્યાપક હતા. તેમના ચારેય બાળકોનાં નામ ઋતુઓ પરથી હતા. બસંત, હેમંત, શરદ અને પુણી વર્ષા. હેમંત કદાચ નવા વસી રહેલા ગાંધીનગરનો પહેલો યુવા નેતા હતો. હેમંતે એ વખતે YOG

ગાંધીનગર' નામે વિકસ્યું છે. કુડાસણ, સરગાસણ, રાયસણ, વાવોલ અને પેથાપુર પણ ગાંધીનગર ઓહિયા કરી રહ્યું છે. સાહિત્યકાર મકત ઓઝા ગાંધીનગર નજીકના જામડાના હતા. એ ગમ્મતમાં કહેતા કે ગાંધીનગરની આ બધી જગ્યા પહેલાં વિશાળ વગડાં રૂપે હતી. જો કે હાલ આ વગડો ગ્રીનસીટીના સ્વરૂપાંતરે એવો વિકસ્યો છે કે સૌનું મન હરી લે છે. ઉનાળામાં એના મોટા રેસ્ટાઓની આસપાસ ગરમાળા પર જે પીળા રંગનો વૈભવ મ્હોરે છે તે દર્શનીય અને મનાભર-મનાહર હોય છે. કેટલાક રેસ્ટાઓ ઉપર ચોક્કસ પ્રકારનાં ફ્લો જ હોય એવું અદ્ભૂત આયોજન વનવિભાગ કરે છે અને તેને જાળવે પણ છે. મુખ્ય રેસ્ટાઓની બાજુ પર નવાં વૃક્ષોના ગીંચ પટ્ટા ગાંધીનગર સિવાયના કયા નગરમાં જોવા

આપણું રાજકારણ જે તળિયાને આંબી ગયું છે ત્યારે કોઈને આનું કહેવાનું મન થતું હશે ને? હમણાં જ સદ્ગત થયેલા 'વિચાર વલોચું' પરિવારના મોબી સુરેશ પરીખ યાદ આવે છે જે અવારનવાર ગાંધીનગરની ખેપ કરતા રહેતા હતા. ઈજનેર-સચિવ એવા મહેન્દ્ર પુરોહિત એમના પરમ મિત્ર હતા. એ પછ તેમનાં આવવાનું એક ઘડતર પણ હતું. તેમની એક થીસિસ હતી કે સમાજમાં 'મેળવણ' ઘટવું ન જોઈએ. એની ખોટ ન પડવી જોઈએ. એટલે કે દીવાદાંડીરૂપ શ્રદ્ધેય માણસો પ્રત્યેક સમયે સમાજ સમક્ષ હોવા જોઈએ. જે મેળવણની માફક ઓછાં જ હોય, બહુસંખ્ય કદી ન હોય.

કોલેજના અભ્યાસ અર્થે ગામ અને કુટુંબ છોડવું જ પડે એમ હતું. એકાદ વર્ષ અમદાવાદમાં ગાળ્યું ત્યાં તો વ્યાલાભાઈનું સરકારી પ્રેસ, ગાંધીનગર ખાતે બદલાયું. એમને ત્યાં રહીને ભણતો હતો એટલે ૧૯૭૦ના વેકેશનમાં ગાંધીનગર આવી ગયા.

નામની સંસ્થા શરૂ કરેલી; યુથ ઓર્ગેનાઈઝેશન ઓફ ગાંધીનગર. ૧૯૭૨ પાસેના રોડ પર મોટા અક્ષરે આ અક્ષરો ચીતરાવેલા. ૧૯૭૪ આવતાં ગુજરાતના યુવાનો મુખ્યમંત્રી ચીમનભાઈ પટેલ સામે નવનિર્માણની ચળવળ સાથે ઊભા થઈ ગયા. ૧૯૭૦માં હજુ જૂનું સચિવાલય બંધાતું જોયું હતું ત્યાં ૧૯૭૪માં એના દરવાજા સામે અમે માં પર રૂમાલ બાંધીને સમૂહમાં વિરોધમાં બેઠાં હતા. થોડા જ મહિનાઓ પછી નોકરી અર્થે આ જ સચિવાલયમાં પ્રવેશવાનું અને લાંબો સમય નોકરી કરવાનું પણ બન્યું હતું.

મળે? આજુબાજુના ગામોવાળા ખેડૂતો નગરવાસીઓને ઋતુ પ્રમાણેના ફળોની જે નવાજેશ થરે છે તેમાં દેશી પંપેયાંની વાત ભૂલાય તેવી નથી. હવે તો વરસાનો મોટોભાગ દેશી પંપેયાં ગાંધીનગર-સરખેજ રોડ પર જગ્યાએ જગ્યાએ સહજ સુલભ હોય છે.

આ નગરનો મારો વિકાસમાં કેટલો અને કેવોક ફાળો છે તેનો વિચાર કરું ત્યારે આખી દેશવાલી માનસપટ પર ફરવા લાગે છે. સરકારી કોલેજનું મકાન પણ ન હતું. પણ નવા વસી રહેલા નગરના કર્મચારી કુટુંબો માટે ઊચ્ચ શિક્ષણની વ્યવસ્થા થવી જોઈએ એ માટે સરકાર કટિબદ્ધ હશે તેથી પ્રવેશવિધિ સેક્ટર-૨૨ની પ્રાથમિક શાળામાં થઈ અને કોલેજ શરૂ થઈ સેક્ટર-૧૬ની માધ્યમિક શાળામાં. તે પછી યુથ હોસ્ટેલ સામે વિશાળ કોલેજ અને વિનિયન અને વાણિજ્ય કોલેજોનાં મકાનો થયાં. સરકારી શિક્ષણ સંસ્થાઓનું એવું તો અવમૂલ્યન થયું છે કે નવી પેઢી કટાક્ષમાં અમારી કોલેજને હવે 'ઓક્સફર્ડ' તરીકે ઓળખાવે છે!

રત અને સેક્ટર-૨૨માં જ હતી. ત્યાંના બસ સ્ટેન્ડનું નામ 'સરદાર હોટલ' તરીકે જાણીતું હતું. ત્યાં કોઈ હોટલ તો હતી નહીં અને હોટલ તે તો ચાની લારી હતી. જે એક સરદારજી યાવતા હતા. ગાંધીનગરનું આ ટર્મિનલ બસ સ્ટેન્ડ હતું. ધીરે ધીરે બીજા સેક્ટરોમાં વસતિ થઈ. તે સમયના યુવાનો માટે પંચદેવ મંદિર એ એક જ સાંજે-રાત્રે ભેગા મળીને ટોળટોળાં કરવાનું કેન્દ્ર હતું. સમય એવો હતો કે જેમને સરકારી આવક પ્રાપ્ત થયું હોય અને જે પોતાનું ઘર શોધવામાં ક્યારેક મુશ્કેલી અનુભવાય ! આલું એકવિધતાને કારણે હતું. સરકારી નોકરીમાં વર્ગ-૧, વર્ગ-૨, વર્ગ-૩ અને વર્ગ-૪ જાણીતા છે તે પ્રમાણે સરકારી આવકો પણ ધ, ય, છ, અને જ પ્રકારે હતા. નગરમાં નવા જ્ઞાતિવાદની ભૂ આવતી હતી. કોઈ અધિકારીને ત્યાં ગયા હોઈએ તો કયા ટાઈપમાં રહી છે એની પૂછપરછ થાય અને જે જવાબ મળે તે પ્રમાણે આગતુકને આવકાર-

આ કોલેજ કદાચ મારામાં સાહિત્યનાં બીજ રોપ્યાં હશે. નીચેના વાહન પાર્કિંગની જગ્યાએ ત્યારે વાણિજ્ય કોલેજોનાં મકાનો થયાં. સરકારી શિક્ષણ સંસ્થાઓનું એવું તો અવમૂલ્યન થયું છે કે નવી પેઢી કટાક્ષમાં અમારી કોલેજને હવે 'ઓક્સફર્ડ' તરીકે ઓળખાવે છે! આ કોલેજ કદાચ મારામાં સાહિત્યનાં બીજ રોપ્યાં હશે. નીચેના વાહન પાર્કિંગની જગ્યાએ ત્યારે વાણિજ્ય કોલેજોનાં મકાનો થયાં. સરકારી શિક્ષણ સંસ્થાઓનું એવું તો અવમૂલ્યન થયું છે કે નવી પેઢી કટાક્ષમાં અમારી કોલેજને હવે 'ઓક્સફર્ડ' તરીકે ઓળખાવે છે!

સ્વ. લક્ષમણસિંહજી વાઘેલા પૂર્વ કેળવણી નિરિક્ષક, ગાંધીનગર જિલ્લા શિક્ષણ સમિતિની ૨૮મી પુણ્યતિથિ નિમિત્તે શોકાંજલિ!

ગાંધીનગર, તા. ૬ ચાંદખેડાગામના વતની સ્વ. લક્ષમણસિંહજી વાઘેલા પૂર્વ કેળવણી નિરિક્ષક, ગાંધીનગર જિલ્લા શિક્ષણ સમિતિની ૨૮ મી પુણ્યતિથિ નિમિત્તે સુખરસિદ્ધા, ભાડજ, ખાતે રણછોડ મહિલા મંડળ દ્વારા પુષ્પાંજલિ અપાવામાં આવી હતી. વાઘેલા સાહેબ તરીખે જાણીતા લક્ષમણસિંહ વાઘેલા એ શિક્ષકથી કારકિર્દીથી શરૂ કરી હતી અને બઠતીથી કેળવણી નિરિક્ષક બન્યા બાદ વય મર્યાદા ને કારણે રિટાયર્ડ થયા હતા. તે વખતે ગાંધીનગર જિલ્લાના ૭૯ ગામો હતા, મોટા ગામની તમામ પ્રાથમિક શાળાઓએ વિદાય સમારંભ યોજી સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું.

અજાતશત્રુ, શિસ્તના આગ્રહી વાઘેલાએ શિક્ષકોની બચત સોસાયટીના પ્રમુખ, એસોસિયેશન વગેરે માં નોંધપાત્ર કામગીરી કરી હતી. કોલેજના વાર્ષિક અંકનો ત્યારે